

fanger AK. 2, 8, 87. H. 806. H. an. MED. HALJ. 4, 74. — 9) Arm H. an. MED. — 10) eine best. Pflanze, *Cassia fistula* RATNAM. 21. RIGAN. im ÇKDa. = सुवर्णालुमहोरु (vgl. 1. कर्ण 5., wo सुवर्णालु zu lesen ist; MED. hat den loc. सुवर्णालौ, welches ÇKDa. auf सुवर्णालि zurückführt) MED. = सुवर्ण Gold und कलिपाद (?) H. an. — Suçr. 2, 284, 1. — 11) so v. a. प्रगृह्य TAÏT. PRĀT. 1, 4. — 12) vollständig प्रयत्नेम Bez. einer best. Opferhandlung Schol. zu KĪTJ. ÇA. 276, Anm. — 13) unter den Beinen Vishnu's oder Kṛṣṇa's; s. u. नियत् 4. — Vgl. तुला°.

प्रयत्न (wie eben) n. 1) das Ergreifen, Einfangen Suçr. 1, 41, 14. सुव° adj. so v. a. in der Hand haltend MBu. 5, 1229. das Packen der Sonne oder des Mondes so v. a. der Anfang einer Finsternis VARĀH. BRU. S. 5, 8. 87. SŪRAS. 5, 16. — 2) das Darreichen ÇĀṆKH. ÇA. 7, 5, 2. — 3) Zügel, was Jmd im Zaume hält: यथा हि रश्मयो ऽश्वस्य दिग्द-स्याङ्कुशो यथा । नरेन्द्रधर्मो लोकस्य तथा प्रयत्नम् ॥ MBu. 12, 1991. क-लायुधप्रयत्नः (सेना) wohl geführt von 3, 12589. abstr. das Führersein, Leitersein: प्रमाणं सर्वभूतेषु गत्वा प्रयत्नं मत् 12, 3912 (vgl. 13, 2147 u. प्रयत् 5.).

प्रयत्नत् (von प्रयत्) adj. 1) am Ende eines comp. ergriffen habend, haltend: सुक्° MBu. 12, 1780. — 2) Andere freundlich aufnehmend, zuvorkommend R. 2, 1, 11 SCHL. 15 ed. Bomb. Schol.: प्रयत्नो दुष्टनिग्रह इन्द्रियनिग्रह.

प्रयत्नै (von प्रत् mit प्र) m. 1) das Einfangen H. an. 3, 768. MED. h. 19. das Ergreifen P. 3, 3, 46. पात्रप्रयत्नेन चरति भित्तु: Schol. — 2) Zügel P. 3, 3, 53. AK. 3, 4, 24, 239. H. an. MED. — 3) der Strick, an dem die Wage hängt, P. 3, 3, 52. AK. H. an. MED.

प्रयत्नव (1. प्र + जीवा) m. n. gaṇa श्रद्धार्थादि zu P. 2, 4, 31. AK. 3, 6, 4, 35. Gitter oder Hecke um ein Haus H. 1012. = वातायन nach SUBHŪTI zu AK. = मुखशाला nach Einigen, = अश्वशाला nach Andern, = हुमशो-र्षक nach GOVARDHANA, BHAR. zu AK. ÇKDa.

प्रयत्नक (von प्रत् mit प्र) Lehrsatz: नैकप्रयत्नकता Verz. d. Oxf. H. 163, b. N. — Vgl. प्रयत्क.

प्रयत्न (wie eben) f. viell. die Anfangsgründe einer Wissenschaft: °विद् = शास्त्रगण्ड TAÏK. 3, 1, 7. nach WILSON a general reader, but not a profound one. Vgl. क्वात्रगण्ड.

प्रयत्नक (von प्रत् mit प्र) Lehrsatz Schol. zu KAP. 1, 54. प्रयत्नकोक्तमार्गेण Verz. d. B. H. 346, 1. — Vgl. प्रयत्क.

प्रयत्न (von कृन् mit प्र) m. 1) der Platz draussen vor der Thür des Hauses P. 3, 3, 79. AK. 2, 2, 12. TAÏK. 3, 3, 132. H. 1010. MED. n. 60. HALJ. 2, 144. — 2) ein eiserner Hammer, eine eiserne Brechstange TAÏK. MED. — 3) ein kupferner Topf MED. — Vgl. प्रयाण.

प्रयत्न m. 1) = प्रयाण 1. MUKUṬA zu AK. ÇKDa. — 2) falsche Lesart für प्रयत्न Phaseolus Mungo Lin. H. 1172, v. 1.

प्रयत्न (von घस् mit प्र) 1) m. a) Fresser Schol. zu P. 2, 4, 38. 3, 3, 59 und 2, 4, 37. VĀRTT. Vop. 26, 171. Bez. der Ungötter TAÏK. 1, 1, 7. Verz. d. Oxf. H. 190, a, 4 v. u. — b) m. N. pr. eines Rakshas MBu. 3, 16865. R. 5, 12, 12. 41, 2. 6, 89, 12. — c) N. pr. eines Affen im Gefolge des Rāma R. 6, 13, 8. — 2) f. घा N. pr. einer der Mütter im Gefolge des Skanda MBu. 9, 2634.

प्रयाण m. 1) = प्रयाण 1. P. 3, 3, 79. AK. 2, 2, 12. H. 1010. an. 3, 213. HALJ. 2, 144. — 2) = प्रयाण 2. H. an. — 3) = प्रयाण 3. H. an. — 4) Baumstamm HALJ. 2, 27.

प्रयत्नै (von कृन् mit प्र) m. P. 3, 3, 79. Sch. 1) Kampf, Schlacht H. 797. HALJ. 2, 299. — 2) Vorstoss am Gewand ÇAT. Ba. 3, 1, 2, 18. TS. 6, 1, 2, 3. KĪTJ. 23, 1.

प्रयत्न m. = प्रयाण 1. MUKUṬA zu AK. ÇKDa.

प्रयास (von घस् mit प्र) s. वरुण°.

प्रयासित् (wie eben) adj. geprügelt: die Marut VS. 3, 44. 17, 85.

प्रयास्य adj. dass. TS. 1, 8, 2, 1. TBa. 1, 6, 5, 3.

प्रयुषण und प्रयुषण m. Gast, falsche Form für प्रायुषण, प्रायुषण H. 499, v. 1.

प्रयोषक (von घृष् mit प्र) m. Laut, Geräusch ĠATĪDH. im ÇKDa.

प्रच s. नख° und निश°.

प्रचक्र (1. प्र + चक्र) n. ein Heer in Bewegung AK. 2, 8, 2, 64. H. 790.

प्रचक्रण (von चत् mit प्र) enklitisch nach einem Verbum finitum gaṇa गोत्रादि zu P. 2, 1, 27. 57.

प्रचक्रण (von काप् mit प्र) s. श्र°.

प्रचाड (1. प्र + च°) 1) adj. f. घा überaus heftig. — ungestim, — leidenschaftlich, wüthend; = प्रतापिन् H. an. 3, 182. MED. d. 31. = दुर्वक् MED. °दिनकारकिरण MĀKĪH. 2, 12. RĪ. 1, 1, 10. प्रचाडातप 11. Spr. 3053. विक्रिप्रचाड VARĀH. BRU. S. 19, 7. तेजस् Brāh. P. 1, 7, 21. मन्यु 3, 18. 9. अनिल PRAB. 3, 14. पुष्पायुधं डुराधर्ष प्रचाडशर्कार्मुकम् MBu. 1, 6576. 4, 899. शक्तिं समप्रचाडाम् R. 6, 35, 5. तपस् MĀK. P. 121, 39. राक्षसा-नीकमतिप्रचाडम् R. 6, 36, 83. प्रचाडातिरथ HARIV. 5943. चण्डिका Verz. d. Oxf. H. 96, a, 8. नायक SĀH. D. 67. मृगाराज Spr. 2091. fürchterlich. Grausen erregend: घोषा MBu. 3, 15701. °वदना DHŪRTAS. 85, 1. — 2) m. a) weissblühender Oleander H. an. MED. — b) N. pr. eines Dānava KATHĪS. 47, 19. eines Koboldes MĀK. P. 51, 108. 111. eines Sohnes des Vatsapri und der Sunandā 118, 2. — 3) f. घा a) weissblühende Dūrva RIGAN. im ÇKDa. — b) eine Form oder Çakti der Durgā Verz. d. Oxf. H. 25, b. N. 5. 39, b, 21.

प्रचाडपाण्डव (प्र° + पा°) n. Titel einer Komödie Verz. d. Oxf. H. No. 282.

प्रचाडमूर्ति (प्र° + मू°) m. ein best. Baum (s. वरुण) ÇANDAK. im ÇKDa.

प्रचाडवर्मन् (प्र° + व°) m. N. pr. eines Prinzen, eines jüngern Bruders des Kaṇḍavarman, DAÇAK. 196, 7.

प्रचाडसेन (प्र° + सेना) m. N. pr. eines Fürsten von Tāmraliptikā Verz. in Verz. d. Oxf. H. 152, b, 28.

प्रचैता (von चत् mit प्र) adv. verborgen, heimlich: श्रद्धेवाद्देवः प्रचैता गुह्यं यन्प्रपश्यमानो अमृतत्वमेति RV. 10, 124, 2.

प्रचय (von 1. चि mit प्र) m. 1) das Lesen, Einsammeln: वृत्ताग्रस्था-नो फलानां यस्या प्रचयं करोति, पुष्प° P. 3, 3, 40, Sch. — 2) Anhäufung, tumor, Ansammlung, Menge Suçr. 2, 312, 9. BRĀHĪP. 110. प्रचयः शिथि-लाब्धो यः संयोगः 111. प्रवृत्तशालि° RĪ. 5, 1. घातपत्र° RIGAN-TAÏK. 5, 482. भिन्नाञ्जन° RĪ. 3, 5. अमेध्य° Spr. 2994. प्रालेयवात° 1928. आदित्यादि-क्रिया° KULL. zu M. 1, 24. — 3) = प्रचयस्वर TAÏT. PRĀT. 2, 6. 7. 9 in Ind. St. 4, 137. 167. 257.

प्रचयन (wie eben) n. das Sammeln: फल° PĪN. Gṛṇ. 2, 7.